

คู่มือการใช้และการให้คะแนนแบบประเมินคอร์แนลฉบับภาษาไทย

George S. Alexopoulos, M.D.

Cornell Institute of Geriatric Psychiatry

Weill Medical College of Cornell University

21 Bloomingdale Road

White Plains, NY 10605

ผู้พัฒนา: รองศาสตราจารย์แพทย์หญิงณัทชัย วงศ์ปการันย์

หน่วยจิตเวชศาสตร์ผู้สูงอายุ ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

110 ถ.อินทวโรรส ต.ศรีภูมิ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50200 Email: nahathai.wongpakaran@cmu.ac.th

ปรับปรุงใหม่ 2556 (เพื่อเป็นคู่มือในการใช้ CSDD ฉบับภาษาไทย)

โดยได้รับอนุญาตจาก Professor George S. Alexopoulos, MD (Feb 2007)

Cornell Scale for Depression in Dementia ฉบับภาษาไทย

การใช้งานและการให้คะแนน

แบบประเมินภาวะซึมเศร้าในโรคสมองเสื่อมคอร์แนล (Cornell Scale for Depression in Dementia-CSDD) นี้ถูกพัฒนาขึ้นโดยเฉพาะเพื่อประเมินอาการและอาการแสดงของโรคซึมเศร้า (major depression) ในผู้ป่วยที่เป็นโรคสมองเสื่อม ด้วยเหตุที่ผู้ป่วยบางรายอาจให้ข้อมูลที่ไม่แน่นอน CSDD จึงใช้วิธีสัมภาษณ์อย่างละเอียดที่ได้ข้อมูลจากผู้ป่วยและผู้ดูแล ข้อมูลจะได้รับการสัมภาษณ์แบบกึ่งมีรูปแบบ (semistructured) 2 ครั้ง ได้แก่ การสัมภาษณ์ผู้ดูแล และการสัมภาษณ์ผู้ป่วย ซึ่งจากการสัมภาษณ์อย่างนี้ ผู้สัมภาษณ์สามารถให้คะแนน CSDD โดยกำหนดคะแนนลงไปแต่ละข้อจากการบอกเล่าของผู้ดูแลก่อนในเบื้องต้น ขั้นตอนต่อไปจะเป็นการสัมภาษณ์ผู้ป่วยตามแบบสอบถาม การสัมภาษณ์จะให้ความสนใจกับอาการและอาการแสดงของภาวะซึมเศร้าในหนึ่งสัปดาห์ก่อนหน้า หลาย ๆ ข้ออาจเติมจากการสังเกตก็ได้ ถ้ามีความขัดแย้งกันระหว่างคะแนนที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ดูแลและผู้ป่วย ผู้ให้คะแนนควรสัมภาษณ์ทั้งคู่ใหม่ คะแนนสุดท้ายควรเอาตามความคิดของผู้ให้คะแนนมากกว่าที่จะเอาจากคำพูดของผู้ดูแลหรือผู้ป่วย CSDD ใช้เวลาประมาณ 20 นาที

แต่ละข้อมีคะแนนความรุนแรง 0-2 (0=ไม่มี, 1=เล็กน้อยหรือไม่สม่ำเสมอ, 2=รุนแรง) คะแนนจะนับรวมกัน ฉบับภาษาไทยถ้าได้สูงกว่า 9 คะแนนจะบ่งบอกว่าน่าจะมีโรคซึมเศร้า (probable major depression) คะแนนสูงกว่า 11 คะแนนบ่งบอกว่ามีโรคซึมเศร้าอย่างแน่นอน คะแนนต่ำกว่า 7 คะแนน ไม่น่าจะมีอาการซึมเศร้าที่มีนัยสำคัญ

การสัมภาษณ์ผู้ดูแล

ใครเหมาะที่จะเป็นผู้ให้ข้อมูล? ผู้ให้ข้อมูลควรรู้จักและพบกับผู้ป่วยบ่อย ๆ ผู้ให้ข้อมูลที่เชื่อถือได้ อาจจะเป็นเจ้าหน้าที่ที่ดูแลให้การพยาบาลในโรงพยาบาลหรือที่สถานพำนักระยะยาว หรือหากเป็นผู้ป่วยนอกก็อาจจะเป็นสมาชิกในครอบครัวก็ได้

ควรสัมภาษณ์ผู้ดูแลก่อน ผู้สัมภาษณ์ควรถามเกี่ยวกับอาการต่าง ๆ ของภาวะซึมเศร้าในสัปดาห์ที่ผ่านมา และลงคะแนนไปก่อน ผู้สัมภาษณ์อาจจะอธิบายความหมายของบางอาการเพิ่มเติมเพื่อให้ผู้ดูแลเข้าใจบางข้อมากขึ้นได้

คำสั่งเมื่อสัมภาษณ์: ผม/ดิฉันจะถามคำถามเกี่ยวกับความรู้สึกของญาติของคุณในช่วงหนึ่งสัปดาห์ที่ผ่านมา ผม/ดิฉันสนใจความเปลี่ยนแปลงของเขาที่คุณได้สังเกตเห็น และระยะเวลาของการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

A. อาการแสดงเกี่ยวกับอารมณ์

1. **ความวิตกกังวล:** (การแสดงออกถึงความวิตกกังวล ครุ่นคิด กังวล) ญาติของคุณรู้สึกกังวลในหนึ่งสัปดาห์ที่ผ่านมาไหม เขากังวลเรื่องอะไรที่ตามธรรมดาแล้วเขาอาจจะไม่ค่อยกังวลใหม่ หรือครุ่นคิดเรื่องอะไรที่อาจจะดูจะไม่ค่อยสำคัญนัก ญาติของคุณเคยมีการแสดงถึงความกังวล ดึงเครียด ทุกข์ทรมานใจ หรือหวาดวิตกไหม

2. **ความเศร้า:** (การแสดงออกถึงความเศร้า เสียงเศร้าๆ ร้องไห้ การหลั่งน้ำตา) ญาติของคุณรู้สึกซึมเศร้า เศร้าหรือหม่นหมอง หดหู่ในหนึ่งสัปดาห์ที่ผ่านมาไหม เขาร้องไห้ไหม ในหนึ่งสัปดาห์ที่ผ่านมา มีกี่วันที่เขารู้สึกอย่างนี้ แต่ละวันนานเท่าไร

3. **ขาดปฏิกิริยาต่อเหตุการณ์ที่สร้างความยินดี:** สมมุติว่ามีเหตุการณ์ที่สร้างความยินดีเกิดขึ้นวันนี้ (เช่น ไปเที่ยวกับคู่สมรส ไปเจอเพื่อน ๆ ไปเยี่ยมหลาน ๆ) ญาติของคุณจะสามารถมีความสุขอย่างเต็มที่ไหม หรืออารมณ์ของเขาจะเป็นสิ่งขัดขวางความสนใจของเขาในกิจกรรมหรือเหตุการณ์นั้นใหม่ อารมณ์ของญาติของคุณมีผลกับสิ่งต่างๆ เหล่านี้ไหม:

- ความสามารถของเขาที่จะสนุกสนานในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เคยสร้างความสุขเพลิดเพลินแก่เขามาก่อน
- สิ่งรอบตัวของเขา
- ความรู้สึกของเขาต่อครอบครัวและเพื่อน ๆ

4. **ความหงุดหงิด:** (รำคาญง่าย อารมณ์เสีย) ญาติของคุณอารมณ์เสียหรือรำคาญง่ายใหม่ในหนึ่งสัปดาห์ที่ผ่านมา เขารู้สึกหงุดหงิด ไม่อดทน หรือโมโหอยู่เรื่อย ๆ ใหม่ในช่วงสัปดาห์นี้

B. พฤติกรรมแปรปรวน

5. **กระวนกระวาย:** (อยู่ไม่นิ่ง บิดมือ ดึงผม) ญาติของคุณงุนงงหรืออยู่ไม่นิ่งใหม่ในสัปดาห์ที่ผ่านมา

มาจนเขาไม่สามารถจะนั่งนิ่ง ๆ ได้เป็นเวลาหนึ่งชั่วโมง ญาติของคุณกระวนกระวายมากเสียจนคุณหรือคนอื่น ๆ สังเกตได้ไหม (ความกระวนกระวายอาจจะรวมพฤติกรรมบางอย่างเช่นจับมือไปมา เล่นผม บิดมือ ดึงผม และ/หรือกัดริมฝีปาก) คุณได้สังเกตพฤติกรรมดังเช่นที่ว่ามานี้ในญาติของคุณในสัปดาห์ที่ผ่านมาไหม

6. ความเขื่องซ้ำ (การเคลื่อนไหวซ้ำ การพูดซ้ำ การตอบสนองซ้ำ) ญาติของคุณมีการพูดหรือเคลื่อนไหวซ้ำกว่าปกติของเขาไหม อาการนี้อาจรวมถึง:

- ความซ้ำของความคิดต่าง ๆ หรือการพูด
- การตอบคำถามของเขาซ้ำ
- การเคลื่อนไหว และ/หรือปฏิกิริยาที่ซ้ำลง

7. การบ่นอาการทางกายหลาย ๆ อย่าง: ในสัปดาห์ที่ผ่านมา ญาติของคุณมีอาการทางกายเหล่านี้ใหม่ (ที่มากกว่าปกติของเขา)

- อาหารไม่ย่อย
- ท้องผูก
- ท้องเสีย
- ปวดเกร็งกระเพาะอาหาร
- เรอ
- ปวดข้อ
- ปวดหลัง
- ปวดกล้ามเนื้อ
- ปัสสาวะบ่อย
- เหงื่อออก
- ปวดศีรษะ
- ใจสั่น
- หายใจเร็ว (หอบ)

หากคุณสังเกตว่าญาติของคุณมีอาการใดอาการหนึ่งเหล่านี้ อาการเหล่านี้รบกวนญาติของคุณมากขนาดไหน อาการเหล่านี้รุนแรงแค่ไหน ในสัปดาห์ที่ผ่านมาอาการเหล่านี้เกิดบ่อยแค่ไหน

แนวทางการให้คะแนน: ห้ามให้คะแนนอาการที่เป็นผลข้างเคียงจากยาหรืออาการที่เกี่ยวข้องเฉพาะกับโรคทางเดินอาหาร

8. การสูญเสียความสนใจอย่างเฉียบพลัน: (มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เคยทำเป็นประจำน้อยลง) ญาติของคุณใช้เวลาทำอะไรบ้างในสัปดาห์ที่ผ่านมา (ไม่รวมการทำงานและงานบ้าน) ญาติของคุณยังรู้สึกสนใจในกิจกรรมหรืองานอดิเรกที่เขาเคยชอบทำไหม ญาติของคุณใช้เวลาน้อยลงในการทำกิจกรรมเหล่านี้ไหม

หากเขาดูไม่ค่อยจะสนใจหรือไม่อยากร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในสัปดาห์ที่ผ่านมา: ญาติของคุณต้องบังคับตัวเองในการทำสิ่งต่าง ๆ ที่ตามปกติแล้วเขาเคยชอบไหม ญาติของคุณได้หยุดทำอะไรที่เขาเคยทำไหม เขาอยากทำอะไรที่เขาเคยทำแล้วมีความสุขเพลินเพลินไหม หรือเขาหมดความสนใจในงานอดิเรกหลาย ๆ อย่างที่เขาเคยทำแล้วมีความสุขเพลินเพลินไหม

แนวทางในการให้คะแนน: การให้คะแนนข้อนี้ควรอาศัยการหมดความสนใจในสัปดาห์ที่ผ่านมา ข้อนี้ควรได้คะแนน 0 คะแนน หากการหมดความสนใจนั้นเป็นมานาน (นานกว่า 1 เดือน) และไม่ได้แย้ลงจากเดิมในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา ข้อนี้ควรได้คะแนน 0 คะแนน หากผู้ป่วยไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรม

เพราะความเจ็บป่วยทางร่างกายหรือความทุพพลภาพ หรือหากผู้ป่วยมี apathy ที่สัมพันธ์กับ dementia มาตลอด

C. อาการแสดงทางร่างกาย

9. **เบื่ออาหาร:** (กินน้อยกว่าเดิม) ความอยากอาหารของญาติของคุณเป็นอย่างไรในสัปดาห์ที่ผ่านมา เทียบกับปกติ มันลดลงหรือไม่ ญาติของคุณรู้สึกไม่ค่อยหิวหรือต้องคอยเตือนตัวเองให้กินอาหารใหม่ คนอื่น ๆ ต้องคอยยัดเยียดหรือเคี่ยวเข็ญให้เขากินไหม

แนวทางการให้คะแนน: ให้คะแนน 1 คะแนน หากเบื่ออาหารแต่ยังกินได้เอง ให้คะแนน 2 คะแนน หากกินเฉพาะเมื่อถูกกระตุ้นหรือเคี่ยวเข็ญเท่านั้น

10. **น้ำหนักลด:** ญาติของคุณน้ำหนักลดใหม่ในหนึ่งเดือนที่ผ่านมาโดยที่เขาไม่ได้ตั้งใจหรือพยายามจะลดน้ำหนัก (หากไม่แน่ใจ: เสื้อผ้าของญาติคุณหลวมไปไหม) หากน้ำหนักที่ลดนั้นสัมพันธ์กับโรคในขณะนี้ (คือไม่เกี่ยวกับการคุมอาหารหรือออกกำลังกาย) น้ำหนักเขาลดลงกี่กิโลกรัม

แนวทางการให้คะแนน: ให้ 2 หากน้ำหนักลดมากกว่า 5 ปอนด์ (2.27 กิโลกรัม) ในหนึ่งเดือนที่ผ่านมา

11. **ไม่มีเรี่ยวแรง** (เปลี้ยง่าย ไม่สามารถจะทำงานกิจกรรมได้นานๆ—ให้คะแนนเฉพาะเมื่อการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นไปอย่างเฉียบพลัน หรือในเวลาน้อยกว่าหนึ่งเดือน) เรี่ยวแรงของญาติของคุณเป็นอย่างไรในช่วงหนึ่งสัปดาห์ที่ผ่านมาเทียบกับปกติ เขาเปลี้ยตลอดเวลาไหม เขาขงีบเพราะความเปลี้ยไหม สัปดาห์นี้ญาติของคุณมีอาการเหล่านี้เนื่องจากหมดแรง (ไม่ใช่จากปัญหาด้านร่างกาย) ไหม

- นึกแขนหนักขา หลัง หรือศีรษะ
 - รู้สึกเหมือนต้องลากสังขารมาทั้งวัน
- ญาติของคุณเปลี้ยง่ายกว่าเดิมไหมสัปดาห์นี้

แนวทางการให้คะแนน: การให้คะแนนข้อนี้ควรให้เมื่อการไม่มีเรี่ยวแรงนั้นเกิดขึ้นในช่วงหนึ่งสัปดาห์ก่อนการสัมภาษณ์ ควรให้คะแนน 0 คะแนน หากการไม่มีเรี่ยวแรงนี้เกิดมานาน (นานกว่า 1 เดือน) และไม่มีอาการมากขึ้นในหนึ่งเดือนที่ผ่านมา

D. อาการที่เป็นวงจร

12. **การผันแปรของอารมณ์ระหว่างวัน:** (อาการแย่งในตอนเช้า) เกี่ยวกับอารมณ์ของญาติของคุณ (ความรู้สึกและอาการซึมเศร้าของเขา) มีช่วงไหนของวันใหม่ที่เขามักจะรู้สึกดีขึ้นหรือแย่ง (หรือมีความแตกต่างหรือหลากหลายใหม่ในแต่ละวันหรือสถานการณ์)

หากตอบ ใช่ มีความแตกต่างของอารมณ์ระหว่างวัน: ความซึมเศร้าของญาติของคุณแย่งในตอนเช้าหรือตอนเย็น

หากแย่งในตอนเช้า: มันเป็นความแตกต่างที่เล็กน้อย หรือสังเกตได้อย่างชัดเจน

แนวทางการให้คะแนน: ควรให้คะแนนความผันแปรของอารมณ์ระหว่างวันเมื่ออาการแย่งในตอนเช้า การเปลี่ยนแปลงของอารมณ์ในตอนเย็นอาจเป็นเกี่ยวกับ sundowning ในผู้ป่วย dementia ซึ่งไม่ควรให้คะแนน

13. หลับยาก: (หลับตึกกว่าเดิม) ญาติของคุณมีปัญหาหลับยากใหม่ในหนึ่งสัปดาห์ที่ผ่านมา พอเข้านอนแล้ว เขาต้องใช้เวลา นานขึ้นกว่าเดิมใหม่กว่าจะหลับได้ (เช่น มากกว่า 30 นาที)

แนวทางการให้คะแนน: ให้ 1 คะแนน หากผู้ป่วยมีปัญหาหลับยากสองสามคืนในสัปดาห์ที่ผ่านมา ให้ 2 หากเขาหลับยากทุกคืนในสัปดาห์ที่ผ่านมา

14. ตื่นกลางดึกบ่อย: ญาติของคุณตื่นกลางดึกบ่อยใหม่ในหนึ่งสัปดาห์ที่ผ่านมา เขาตื่นขึ้นมา นานแค่ไหน

หาก ใช้: เขาลุกออกจากเตียงใหม่ เขาแค่ตื่นไปห้องน้ำแล้วกลับมานอนต่อหรือเปล่า

แนวทางการให้คะแนน: ห้ามให้คะแนนหากเป็นการไปเข้าห้องน้ำแล้วกลับมานอนต่อได้ ให้ 1 คะแนน หากนอนกระสับกระส่ายหรือการนอนถูกรบกวนเป็นครั้งคราวในสัปดาห์ที่ผ่านมา และไม่ลุกออกจากเตียง (ยกเว้นไปเข้าห้องน้ำ) ให้คะแนน 2 คะแนน หากเขาลุกออกจากเตียงกลางดึก (ด้วยเหตุผลอื่นนอกเหนือจากไปปัสสาวะ) และ/หรือตื่นทุกคืนในสัปดาห์ที่ผ่านมา

15. ตื่นเช้ากว่าปกติ: (เช้ากว่าที่เคยตื่นประจำ) ญาติของคุณตื่นตอนเช้าเร็วกว่าปกติใหม่ในสัปดาห์ที่ผ่านมา (โดยไม่ใช้นาฬิกาหรือคนปลุก)

หาก ใช้: เขาตื่นเช้ากว่าปกติแค่ไหน ญาติของคุณลุกออกจากเตียงเลยใหม่ หรือนอนบนเตียงต่อหรือกลับไปนอนต่อ

แนวทางการให้คะแนน: ให้ 1 คะแนน หากเขาตื่นเองแต่กลับไปนอนต่อได้อีก ให้ 2 คะแนน หากเขาตื่นเช้ากว่าปกติแล้วลุกจากเตียงเลย (ได้แก่ เขาไม่สามารถกลับไปหลับต่อได้อีก)

๕. ความคิดแปรปรวน

16. การฆ่าตัวตาย: (รู้สึกว่าจะชีวิตไร้ค่า มีความปรารถนาจะฆ่าตัวตาย หรือพยายามฆ่าตัวตาย) ในหนึ่งสัปดาห์ที่ผ่านมา ญาติของคุณมีความคิดว่าชีวิตไร้ค่า หรือคิดว่าน่าจะตายไปเสียดีกว่าบ้างไหม เขามีความคิดที่จะทำร้ายตัวเอง หรือฆ่าตัวตายใหม่

แนวทางการให้คะแนน: ให้ 1 คะแนน สำหรับ passive suicidal ideation (ได้แก่ รู้สึกว่าจะชีวิตไร้ค่า แต่ไม่มีการวางแผน) ให้ 2 คะแนนสำหรับการมีความปรารถนาจะฆ่าตัวตายอย่าง active และ/หรือ การพยายามฆ่าตัวตายที่ผ่านมาเร็ว ๆ นี้ มีการชู่หรือมีแผน การมีประวัติของการพยายามฆ่าตัวตายมาแล้วแต่ไม่มี passive หรือ active suicidal ideation ในปัจจุบันไม่ต้องให้คะแนน

17. การลดความสำคัญของตัวเอง: (การตำหนิตัวเอง ความภาคภูมิใจในตัวเองน้อย มีความรู้สึก ล้มเหลว) ญาติของคุณรู้สึกอย่างไรเกี่ยวกับตัวเองในช่วงหนึ่งสัปดาห์ที่ผ่านมา เขาตำหนิตัวเอง รู้สึกว่าตัวเองได้ทำอะไรผิดพลาดลงไป หรือทำให้คนอื่นเสียใจไหม เขารู้สึกผิดเกี่ยวกับอะไรที่เขาได้ทำลงไป หรือไม่ได้ทำไหม เขาเปรียบเทียบกับตัวเองกับคนอื่น ๆ หรือรู้สึกว่าตัวเองไร้ค่า หรือล้มเหลวไหม เขาเคยบอกว่าเขา “ไม่มีอะไรดีเลย” หรือ “ต่ำต้อย” ไหม

แนวทางการให้คะแนน: ให้ 1 คะแนนสำหรับการสูญเสียความภาคภูมิใจในตัวเองหรือการตำหนิตัวเอง ให้ 2 คะแนนสำหรับความรู้สึกล้มเหลวหรือคำบอกเล่าว่าเขาไร้คุณค่า ต่ำต้อยหรือไม่มีอะไรดีเลย

18. การมองโลกในแง่ลบ: (การคาดการณ์ในสิ่งเลวร้ายที่สุด) ในช่วงสัปดาห์ที่ผ่านมาญาติของคุณรู้สึกในทางลบหรือท้อเกี่ยวกับอนาคตของเขาไหม ญาติของคุณสามารถมองสถานการณ์ของตัวเองดีขึ้นไหม ญาติของคุณรู้สึกเชื่อมั่นใหม่หากมีใครบอกว่าอะไร ๆ มันจะดีขึ้นเอง หรือสถานการณ์ของเขาจะดีขึ้น

แนวทางการให้คะแนน: ให้ 1 คะแนน หากเขารู้สึกในทางลบแต่ยังคงเชื่อมั่นในตัวเองหรือคนอื่น ให้ 2 คะแนน หากเขาหมดหวังและไม่สามารถเชื่อมั่นว่าอนาคตจะดีขึ้นได้

19. ความหลงผิดที่เข้ากันได้กับอารมณ์: (หลงผิดว่ายากจน ป่วย หรือสูญเสีย) ญาติของคุณมีความคิดที่คนอื่น ๆ มองว่าแปลกไหม ญาติของคุณคิดว่าความเจ็บป่วยของเขาตอนนี้เป็นจากการถูกลงโทษ หรือเขาได้ทำตัวเขาเองซึ่งมันไม่เป็นเหตุเป็นผลไหม ญาติของคุณคิดว่าเขามีเงินหรือสมบัติน้อยกว่าที่เขาอยู่จริง ๆ ไหม

การสัมภาษณ์ผู้ป่วย

การให้คะแนนบางข้อควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของการสังเกตอาการโดยตรง ได้แก่ ความวิตกกังวล ความเศร้า ความหงุดหงิด ความกระวนกระวาย ความเชื่องช้า ส่วนที่เป็นคำถามเพิ่มเติมสามารถถามผู้ป่วยโดยตรงเพื่อให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติม ส่วนข้อที่เหลือจะได้จากพฤติกรรมในระหว่างสัมภาษณ์และการตอบสนองโดยตรงของผู้ป่วย

คำสั่งเมื่อสัมภาษณ์: ผม/ดิฉันจะถามคำถามเกี่ยวกับความรู้สึกของคุณในช่วงหนึ่งสัปดาห์ที่ผ่านมา

A. อาการแสดงเกี่ยวกับอารมณ์

1. **ความวิตกกังวล:** (การแสดงออกถึงความวิตกกังวล ครุ่นคิด กังวล) ผู้ป่วยแสดงความรู้สึกกังวล ตึงเครียด ทุกข์ทรมานใจ หรือหวาดวิตกหรือไม่

ถามผู้ป่วย: คุณรู้สึกกังวลในหนึ่งสัปดาห์ที่ผ่านมาไหม คุณมีความกังวลในเรื่องที่ปกติแล้วคุณไม่เคยกังวล หรือครุ่นคิดเกี่ยวกับเรื่องที่คุณไม่ค่อยสำคัญไหม

2. **ความเศร้า:** (การแสดงออกถึงความเศร้า เสียใจ เศร้า ๆ ร้องไห้) ผู้ป่วยมีการแสดงความรู้สึกเศร้า หรือน้ำเสียงเศร้าหรือไม่ ผู้ป่วยร้องไห้หรือไม่

ถามผู้ป่วย: คุณรู้สึกหดหู เศร้า หรือหม่นหมอง ในหนึ่งสัปดาห์ที่ผ่านมาไหม คุณได้ร้องไห้บ้างไหม มีกี่วันในหนึ่งสัปดาห์ที่ผ่านมาที่คุณรู้สึกอย่างนี้ นานเท่าไรในแต่ละวัน

3. **ขาดปฏิกิริยาต่อเหตุการณ์ที่สร้างความยินดี:** ผู้ป่วยยังคงตอบสนองต่อคำพูดดี ๆ หรือกำลังใจ หรือเรื่องขำขันได้

ถามผู้ป่วย: สมมุติว่ามีเหตุการณ์ที่น่ายินดีเกิดขึ้นวันนี้ (เช่น ไปเที่ยวกับคู่สมรส กับเพื่อน ๆ ได้พบหลาน ๆ) คุณจะมีความสุขกับมันอย่างเต็มที่ไหม หรืออารมณ์ของคุณจะทำให้ความสนใจในเหตุการณ์ หรือกิจกรรมลดลงไหม อารมณ์ของคุณมีผลกับสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ไหม:

- ความสุขในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เคยสร้างความสุขแก่คุณมาก่อน
- สิ่งรอบข้าง
- ความรู้สึกที่มีต่อครอบครัวและเพื่อน ๆ

4. **ความหงุดหงิด:** (รำคาญง่าย อารมณ์เสีย) สังเกตว่าผู้ป่วยรำคาญง่ายและอารมณ์เสียระหว่างการสัมภาษณ์

ถามผู้ป่วย: คุณอารมณ์เสียหรือรำคาญง่ายไหมในหนึ่งสัปดาห์ที่ผ่านมา คุณรู้สึกหงุดหงิด ไม่อดทน หรือโมโหอยู่เรื่อย ๆ ใหมในช่วงสัปดาห์นี้

B. พฤติกรรมแปรปรวน

5. **กระวนกระวาย:** (อยู่ไม่นิ่ง บิดมือ ตึงผม) สังเกตพฤติกรรมของผู้ป่วย เช่น เล่นมือ เล่นผม บิดมือ ตึงผม และ/หรือกัดริมฝีปาก

ถามผู้ป่วย: คุณนั่งไม่นิ่งหรืออยู่ไม่นิ่งไหมในสัปดาห์ที่ผ่านมา คุณไม่สามารถนั่งนิ่ง ๆ ได้ถึงหนึ่งชั่วโมง

เลย คุณกระสับกระส่ายจนคนอื่น ๆ สังเกตได้ไหม

6. ความเชื่องช้า (การเคลื่อนไหวช้า การพูดช้า การตอบสนองช้า) ข้อนี้ควรให้คะแนนโดยการสังเกตล้วน ๆ ความเชื่องช้ามีลักษณะดังนี้:

- การพูดช้า
- การตอบคำถามช้า
- การเคลื่อนไหว และ/หรือปฏิกิริยาที่ช้าลง

7. การบ่นอาการทางกายหลาย ๆ อย่าง: ในสัปดาห์ที่ผ่านมา คุณมีอาการทางกายเหล่านี้ใหม่ที่คุณรู้สึกว่ามันมากกว่าปกติ

- อาหารไม่ย่อย
- ท้องผูก
- ท้องเสีย
- ปวดเกร็งกระเพาะอาหาร
- เรอ
- ปวดข้อ
- ปวดหลัง
- ปวดกล้ามเนื้อ
- ปัสสาวะบ่อย
- เหนื่อยออก
- ปวดศีรษะ
- ใจสั่น
- หายใจเร็ว (หอบ)

หาก ใช่ มีอาการใดอาการหนึ่งข้างบนนี้ อาการเหล่านี้รบกวนคุณมากขนาดไหน อาการเหล่านี้รุนแรงแค่ไหน และในสัปดาห์ที่ผ่านมาอาการเหล่านี้เกิดบ่อยแค่ไหน

แนวทางการให้คะแนน: ห้ามให้คะแนนอาการที่เป็นผลข้างเคียงจากการกินยาหรืออาการที่เกี่ยวข้องเฉพาะกับโรคทางเดินอาหาร

8. การสูญเสียความสนใจอย่างเฉียบพลัน: (มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เคยทำเป็นประจำน้อยลง-ให้คะแนนเฉพาะการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างเฉียบพลัน หรือเกิดขึ้นไม่เกิดหนึ่งเดือน) คุณใช้เวลาทำอะไรบ้างในสัปดาห์ที่ผ่านมา (ไม่รวมการทำงานและงานบ้าน) คุณยังคงรู้สึกสนใจในกิจกรรมหรืองานอดิเรกที่เคยชอบทำไหม คุณใช้เวลาอย่างน้อยลงในการทำกิจกรรมเหล่านี้ใหม่

หากดูไม่ค่อยจะสนใจ หรือไม่อยากร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในสัปดาห์ที่ผ่านมา: คุณต้องบังคับตัวเองในการ做事情ต่าง ๆ ที่ตามปกติแล้วคุณเคยชอบไหม คุณได้หยุดทำอะไรที่คุณเคยทำไหม คุณอยากทำอะไรที่เคยทำแล้วมีความสุขเพลินเพลินไหม หรือคุณหมดความสนใจในงานอดิเรกหลาย ๆ อย่างที่คุณเคยทำแล้วมีความสุขเพลินเพลินไหม

แนวทางในการให้คะแนน: การให้คะแนนข้อนี้ควรอาศัยการหมดความสนใจในสัปดาห์ที่ผ่านมา ควรได้คะแนน 0 คะแนน หากการหมดความสนใจนั้นเป็นมานาน (นานกว่า 1 เดือน) และไม่ได้แย่งลงจากเดิมในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา ควรได้คะแนน 0 คะแนน หากผู้ป่วยไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมเพราะความเจ็บป่วยทางร่างกายหรือความทุพพลภาพ หรือหากผู้ป่วยมี apathy ที่สัมพันธ์กับ dementia มาตลอด

C: อาการแสดงทางร่างกาย

9. เบื่ออาหาร: (กินน้อยกว่าเดิม) ความอยากอาหารของคุณเป็นอย่างไรในสัปดาห์ที่ผ่านมาเทียบกับปกติ มันลดลงหรือไม่ คุณรู้สึกไม่ค่อยหิวหรือต้องคอยเตือนตัวเองให้กินอาหารไหม คนอื่น ๆ ต้องคะยั้นคะยอหรือเคี่ยวเข็ญให้คุณกินไหม

ให้คะแนน 1 คะแนน หากเบื่ออาหารแต่ยังกินได้เอง ให้คะแนน 2 คะแนน หากกินเฉพาะเมื่อถูกกระตุ้นหรือคะยั้นคะยอเท่านั้น

10. น้ำหนักลด: คุณน้ำหนักลดใหม่ในหนึ่งเดือนที่ผ่านมาโดยที่ไม่ได้พยายามจะลดน้ำหนัก (หากไม่แน่ใจ: เสื้อผ้าของคุณหลวมไปไหม) หากน้ำหนักที่ลดนั้นสัมพันธ์กับโรคในขณะนี้ (เช่น ไม่เกี่ยวกับการคุมอาหารหรือออกกำลังกาย): น้ำหนักคุณลดลงกี่กิโลกรัม

แนวทางการให้คะแนน: ให้ 2 คะแนนหากน้ำหนักลดมากกว่า 5 ปอนด์ (2.27 กิโลกรัม) ในหนึ่งเดือนที่ผ่านมา

11. ไม่มีเรี่ยวแรง (เพลียง่าย ไม่สามารถจะทำกิจกรรมได้นาน ๆ—ให้คะแนนเฉพาะเมื่อการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นไปอย่างเฉียบพลัน หรือในเวลาสั้นกว่าหนึ่งเดือน) ดูผู้ป่วยเพลียหรือหมดแรงไหม

ถามผู้ป่วย: เรี่ยวแรงของคุณเป็นอย่างไรในช่วงหนึ่งสัปดาห์ที่ผ่านมาเทียบกับปกติ คุณเพลียตลอดเวลาไหม คุณต้องงีบเพราะความเพลียไหม คุณมีอาการเหล่านี้เนื่องจากหมดแรง (ไม่ใช่จากปัญหาด้านร่างกาย) ไหม

- หน้าแขนหน้าขา หลั่ง หรือศีรษะ
- รู้สึกเหมือนต้องลากสังขารมาทั้งวัน

แนวทางการให้คะแนน: การให้คะแนนข้อนี้ควรให้เมื่อการไม่มีเรี่ยวแรงนั้นเกิดขึ้นในช่วงหนึ่งสัปดาห์ก่อนการสัมภาษณ์ ควรให้คะแนน 0 คะแนน หากการไม่มีเรี่ยวแรงนี้เกิดมานาน (นานกว่า 1 เดือน) และไม่มีอาการมากขึ้นในหนึ่งเดือนที่ผ่านมา

D: อาการที่เป็นวงจร

12. การผันแปรของอารมณ์ระหว่างวัน: (อาการแย่งในตอนเช้า) เกี่ยวกับอารมณ์ของคุณ (ความรู้สึกและอาการซึมเศร้าของคุณ) มีช่วงไหนของวันใหม่ที่คุณมักจะรู้สึกดีขึ้นหรือแย่ง (หรือมีความแตกต่างหรือหลากหลายใหม่ต่อวันหรือสถานการณ์)

หากตอบ ใช่ มีความแตกต่างของอารมณ์ระหว่างวัน: ความซึมเศร้าของคุณแย่งในตอนเช้าหรือตอนเย็น

หากแย่งในตอนเช้า: มันเป็นความแตกต่างที่เล็กน้อย หรือสังเกตได้อย่างชัดเจน

แนวทางการให้คะแนน: ควรให้คะแนนความผันแปรของอารมณ์ระหว่างวันเมื่ออาการแย่ลงในตอนเช้า การเปลี่ยนแปลงของอารมณ์ในตอนเย็นอาจเป็นเกี่ยวกับ sundowning ในผู้ป่วย dementia ซึ่งไม่ควรให้คะแนน

13. หลับยาก: (หลับตึกกว่าเดิม) คุณมีปัญหาหลับยากใหม่ในหนึ่งสัปดาห์ที่ผ่านมา พอเข้านอนแล้ว คุณต้องใช้เวลานานขึ้นกว่าเดิมกว่าจะหลับได้ (เช่น มากกว่า 30 นาที)

แนวทางการให้คะแนน: ให้ 1 คะแนน หากผู้ป่วยมีปัญหานอนหลับยากสองสามคืนในสัปดาห์ที่ผ่านมา ให้ 2 หากเขาหลับยากทุกคืนในสัปดาห์ที่ผ่านมา

14. ตื่นกลางดึกบ่อย: คุณตื่นกลางดึกบ่อยใหม่ในหนึ่งสัปดาห์ที่ผ่านมา คุณตื่นขึ้นมาตอนไหน หาก ใช้: คุณลุกออกจากเตียงใหม่ คุณแค่ตื่นไปห้องน้ำแล้วกลับมานอนต่อหรือเปล่า

แนวทางการให้คะแนน: ห้ามให้คะแนนหากเป็นการไปเข้าห้องน้ำแล้วกลับมานอนต่อได้ ให้ 1 คะแนน หากนอนกระสับกระส่ายหรือการนอนถูกรบกวนเป็นครั้งคราวในสัปดาห์ที่ผ่านมา และไม่ลุกออกจากเตียง (ยกเว้นไปเข้าห้องน้ำ) ให้คะแนน 2 คะแนน หากเขาลุกออกจากเตียงกลางดึก (ด้วยเหตุผลอื่นนอกเหนือจากไปปัสสาวะ) และ/หรือตื่นทุกคืนในสัปดาห์ที่ผ่านมา

15. ตื่นเช้ากว่าปกติ: (เช้ากว่าที่เคยตื่นประจำ) คุณตื่นตอนเช้าเร็วกว่าปกติใหม่ในสัปดาห์ที่ผ่านมา (โดยไม่ใช้นาฬิกาหรือคนปลุก)

หาก ใช้: คุณตื่นเช้ากว่าปกติแค่ไหน คุณลุกออกจากเตียงเลยไหม หรือนอนบนเตียงต่อหรือกลับไปนอนต่อ

แนวทางการให้คะแนน: ให้ 1 คะแนน หากเขาตื่นเองแต่กลับไปนอนต่อได้อีก ให้ 2 คะแนน หากเขาตื่นเช้ากว่าปกติแล้วลุกจากเตียงเลย (ได้แก่ เขาไม่สามารถกลับไปหลับต่อได้อีก)

E. ความคิดแปรปรวน

16. การฆ่าตัวตาย: (รู้สึกว่ามีชีวิตไร้ค่า มีความปรารถนาจะฆ่าตัวตาย หรือพยายามฆ่าตัวตาย) ในหนึ่งสัปดาห์ที่ผ่านมา คุณมีความคิดว่าชีวิตไร้ค่า หรือคิดว่าน่าจะตายไปเสียดีกว่าบ้างไหม คุณมีความคิดที่จะทำร้ายตัวเอง หรือฆ่าตัวตายไหม

แนวทางการให้คะแนน: ให้ 1 คะแนน สำหรับ passive suicidal ideation (ได้แก่ รู้สึกว่าชีวิตไร้ค่า แต่ไม่มีการวางแผน) ให้ 2 คะแนนสำหรับการมีความปรารถนาจะฆ่าตัวตายอย่าง active และ/หรือ การพยายามฆ่าตัวตายที่ผ่านมาเร็ว ๆ นี้ มีการชู้ หรือมีแผน การมีประวัติของการพยายามฆ่าตัวตายมาแล้วแต่ไม่มี passive หรือ active suicidal ideation ในปัจจุบันไม่ต้องให้คะแนน

17. การลดความสำคัญของตัวเอง: (การตำหนิตัวเอง ความภาคภูมิใจในตัวเองน้อย มีความรู้สึกล้มเหลว) คุณรู้สึกอย่างไรเกี่ยวกับตัวเองในช่วงหนึ่งสัปดาห์ที่ผ่านมา คุณตำหนิตัวเอง รู้สึกว่าตัวเองได้

ทำอะไรผิดพลาดลงไป หรือทำให้คนอื่นเสียใจไหม คุณรู้สึกผิดเกี่ยวกับอะไรที่คุณได้ทำลงไปหรือไม่ได้
ทำไหม คุณเปรียบเทียบตัวเองกับคนอื่น ๆ หรือรู้สึกว่าตัวเองไร้ค่า หรือล้มเหลวไหม คุณรู้สึกว่าคุณ
“ไม่มีอะไรดีเลย” หรือ “ต่ำต้อย” ไหม

แนวทางการให้คะแนน: ให้ 1 คะแนนสำหรับการสูญเสียความภาคภูมิใจในตัวเองหรือการตำหนิ
ตัวเอง ให้ 2 คะแนนสำหรับความรู้สึกล้มเหลวหรือคำบอกเล่าว่าเขาไร้คุณค่า ต่ำต้อยหรือไม่มีอะไรดี
เลย

18. การมองโลกในแง่ลบ: (การคาดการณ์ในสิ่งเลวร้ายที่สุด) ในช่วงสัปดาห์ที่ผ่านมาคุณรู้สึกในทาง
ลบหรือท้อเกี่ยวกับอนาคตของคุณไหม คุณคิดว่าปัญหาของคุณจะดีขึ้นไหม คุณรู้สึกว่าสถานการณ์มัน
จะดีขึ้นไหม คุณเชื่อมั่นไหมหากมีใครบอกว่าอะไร ๆ มันจะดีขึ้นเอง หรือสถานการณ์ของคุณจะดีขึ้น

แนวทางการให้คะแนน: ให้ 1 คะแนน หากเขารู้สึกในทางลบแต่ยังคงเชื่อมั่นในตัวเองหรือคนอื่น ให้
2 คะแนน หากเขาหมดหวังและไม่สามารถเชื่อมั่นว่าอนาคตจะดีขึ้นได้

19. ความหลงผิดที่เข้ากันได้กับอารมณ์: (หลงผิดว่ายากจน ป่วย หรือสูญเสีย) คุณเห็นอะไรหรือได้
ยินเสียงอะไรที่คนอื่นไม่เห็นหรือไม่ได้ยินบ้างไหม เรื่องที่อยู่ในความคิดของคุณดูเหมือนเป็นเรื่องจริง
ไหม หรือคุณมีความคิดที่คนอื่น ๆ ไม่เข้าใจไหม คุณคิดว่าความเจ็บป่วยตอนนี้เป็นการถูกลงโทษหรือ
เป็นเพราะคุณทำตัวคุณเองไหม คุณคิดว่าคุณมีเงินหรือสมบัติน้อยกว่าที่คนเขาวางว่าคุณมีอยู่จริง ๆ ไหม

เอกสารอ้างอิง

1. Alexopoulos GA, Abrams RC, Young RC & Shamoian CA: Cornell scale for depression in dementia. Biol Psych, 1988, 23:271-284.
2. Alexopoulos GS, Abrams RC, Young RC, Shamoian CA: Use of the Cornell scale in nondemented patients. J Amer Geriatr Soc 36:230-236, 1988.
3. Wongpakaran N, Wongpakaran T. Prevalence of major depressive disorder and suicide in long-term care facilities: A report from northern Thailand. Psychogeriatrics. 2012;12(1):11-7.
4. Wongpakaran N, Wongpakaran T. Cornell Scale for Depression in Dementia: Study of residents in a northern Thai long-term care home. Psychiatry Investig. 2013;10(4):359-364.